

Vraag nr. 82
van 19 maart 2004
van mevrouw BRIGITTE GROUWELS

Leerlingen-stagiairs – Gezondheidstoezicht

Tot voor kort werd de wet betreffende welzijn op het werk van 1996 strikt toegepast. Leerlingen en studenten moesten bij elke vorm van stage een arbeidsgeneeskundig onderzoek ondergaan. De kosten voor dergelijke onderzoeken liepen hoog op. Leerlingen en studenten ondervonden steeds meer moeite om een stageplaats in een bedrijf te vinden.

Afspraken tussen de minister van Onderwijs en de staatssecretaris voor Welzijn op het Werk en Arbeidsorganisatie leidden tot een versoepeling.

Voortaan is het geneeskundig onderzoek niet langer verplicht voor elke vorm van stage. Ook het arbeidsgeneeskundig onderzoek bij bedrijfsstages is niet langer verplicht. Het attest van een arts (een CLB-arts of de huisarts, ...) waaruit blijkt dat iemand geschikt is voor een bepaalde arbeidspost, volstaat. De arbeidsgeneesheer kan ook rekening houden met een onderzoek van het Medisch Schooltoezicht.

Aangezien dergelijke onderzoeken niet langer ten laste zijn van de werkgever van de stagiair, werkt dat kostenbesparend en zo wil men het probleem van de schaarste aan stageplaatsen oplossen.

Ik heb wel een aantal vragen aan de minister m.b.t. vermelde afspraken.

1. Oordeelt de arbeidsgeneesheer van de werkgever van de stagiair of die stagiair vrijgesteld kan worden van medisch onderzoek ?
2. Wie draagt nu de eindverantwoordelijkheid voor veiligheid en gezondheid op het werk ?
3. Is het zo dat het medisch onderzoek van de stagiair dat door de huisarts wordt uitgevoerd, verhaald wordt op de ziekteverzekering ?
4. Moeten de stagiairs het remgeld zelf ten laste nemen ?
5. Gaat de minister ervan uit dat de huisarts de specifieke kennis van de arbeidspost voldoende onderkent ?

Antwoord

De welzijnsverplichtingen ten aanzien van leerlingen- of studenten-stagiairs zijn en blijven de verantwoordelijkheid van de stagegever. Het is de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer van het bedrijf of de organisatie die belast is met een risicoanalyse en op grond van de verkregen resultaten beslist of er een specifiek arbeidsgeneeskundig onderzoek of periodiek gezondheidstoezicht nodig is. Indien de arbeidsgeneesheer beslist tot een vrijstelling van medisch onderzoek, dan mag dit uitsluitend geïnterpreteerd worden als de vaststelling dat een eerder uitgereikt geneeskundig attest volstaat. In elk geval moet aan elke eerste stage die een leerling of student in zijn of haar studieloopbaan verricht, een geneeskundig onderzoek voorafgaan.

Ingevolge een wijziging van de federale regelgeving op de bescherming van de jongeren op het werk, is het sinds vorig jaar toegelaten dat ook onderwijsinstellingen instaan voor het arbeidsgeneeskundig onderzoek, zonder afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheid terzake van de stagegever. De scholen en centra zijn hiertoe echter niet verplicht ; de nadruk ligt namelijk op vrijwilligheid.

Op 12 januari 2004 heeft de bevoegde staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het Werk een omzendbrief gepubliceerd waarin niet alleen bovenvermelde principes worden bevestigd, maar waarin ook expliciet wordt gesteld dat, voorzover onderwijsinstellingen het geneeskundig onderzoek zelf laten uitvoeren, dit kan gebeuren "door de door de onderwijswetgeving aangeduide diensten".

Volledig in overleg met het staatssecretariaat werd hieraan invulling gegeven doordat een CLB-arts dergelijk attest kan uitreiken, doch uitsluitend in het kader van een reeds voor het lopende schooljaar 2003-2004 gepland medisch onderzoek (waardoor extra medische onderzoeken in CLB-verband worden vermeden). Ook elke door de leerling of student aangezochte huisarts is gemachtigd om een geschiktheidsattest af te leveren.

De leerling of student kan zich aan deze regeling niet onttrekken, dus ook niet wat de betaling van het remgeld betreft; de resterende (en grootste) kosten vallen evenwel onder het sociaalezekerheidsstelsel.

In de meeste gevallen beschikt een huisarts inderdaad niet over de bedrijfsgeneeskundige deskundigheid (die trouwens een gespecialiseerde opleiding vergt). De geschiktheidsattesten die de huisartsen

uitreiken, vermelden dan ook alleen dat een stage, als onderdeel van een opleiding, geen gevaar oplevert voor de gezondheidstoestand van betrokkene, zonder zich op enigerlei wijze uit te laten over bedrijfs- of instellingsspecifieke risico's. De huisarts formuleert enkel een algemene beoordeling.

Door deze werkwijze wordt aan de welzijnsverplichtingen tegemoetgekomen voor tal van stages waar risico's voor de geestelijke of fysieke toestand van de jongere nihil of verwaarloosbaar zijn. In die situaties waar uit een risicoanalyse blijkt dat het tegenovergestelde waar is, zal een bijkomend arbeidsgeneeskundig onderzoek (eventueel herhaald of gevolgd door een periodiek toezicht) nodig zijn. In deze laatste situatie valt dit volledig onder de verantwoordelijkheid van de stagegever.

Ik vestig er de bijzondere aandacht op dat in onderhavig dossier, waarin vooral de kostenfactor een gevoelig item is, een praktische regeling werd uitgewerkt die slechts een voorlopig karakter draagt. Medewerkers van mijn kabinet en van het kabinet van mijn collega mevrouw Van Brempt, bereiden momenteel een definitieve oplossing voor.